

Zorganizowany wtórny rynek mocy

Tomasz Nikodem

Manager ds. Projektów

Komitēt Rynku Energii Elektrycznej
Komitēt Rynku Gazu

Warszawa, 20 listopada 2019 r.

Strona

Agenda

Podstawowe informacje o rynku wtórnym	3
Koncepcja zorganizowanego rynku wtórnego	8

Podstawowe informacje o rynku wtórnym

- ◆ Zasady działania polskiego mechanizmu wystarczalności mocy wytwórczych reguluje ustawa z dnia 8 grudnia 2017 r. o rynku mocy
- ◆ Podstawowa definicja:
obowiązek mocowy – zobowiązanie dostawcy mocy do pozostawania w okresie dostaw w gotowości do dostarczania określonej mocy elektrycznej do systemu przez jednostkę rynku mocy oraz do dostawy określonej mocy elektrycznej do systemu w okresach zagrożenia
- ◆ PSE organizuje:
 - ✓ Aukcje główne (okresem dostaw rok kalendarzowy)
 - ✓ Aukcje dodatkowe (okresem dostaw kwartał roku kalendarzowego)
- ◆ Ustawa o rynku mocy zapewnia przenaszalność obowiązków mocowych oraz ramy funkcjonowania rynku wtórnego
- ◆ Decyzja zatwierdzająca pomocowy charakter polskiego rynku mocy dopuszcza funkcjonowanie rynku wtórnego w oparciu o kontrakty dwustronne lub z wykorzystaniem platform organizowanych np. przez giełdy towarowe
- ◆ W obecnych realiach prawnych rynek wtórny funkcjonuje na zasadzie OTC, TGE nie może organizować rynku z uwagi na przepisy ustawy o giełdach towarowych
- ◆ Nowelizacja przepisów w zakresie dopuszczenia możliwości organizowania rynku wtórnego przez giełdę towarową (tzw. zorganizowany rynek wtórny) nie niesie konieczności powtórnej notyfikacji ustawy w Komisji Europejskiej

Ramy ustawowe rynku wtórnego (1/2): najistotniejsze zagadnienia

Dwa moduły rynku wtórnego*

PRZENIESIENIE, czyli
rynek wtórny w zakresie
przyszłych okresów dostaw

REALOKACJA, czyli
rynek wtórny w zakresie
zrealizowanych okresów dostaw

Najistotniejsze zagadnienia do uwzględnienia w modelu

1. Rynek wtórny dotyczy przeniesienia bądź realokacji obowiązku mocowego. Obowiązek mocowy jest realizowany w dni robocze w godzinach szczytowych 7:00-22:00
2. Możliwość dowolnej liczby podziałów obowiązku mocowego
3. Obowiązek mocowy może być dzielony w dziedzinie:
 - a. Czasu – z dokładnością do pełnych godzin
 - b. Mocy – z dokładnością do 0,001 MW
4. Transakcja jest skuteczna pod warunkiem jej zgłoszenia oraz wpisania do rejestru PSE:
 - a. Zamknięty katalog podstaw do odrzucenia transakcji przez PSE
 - b. PSE ma 3 dni robocze na wyrażenie sprzeciwu wobec transakcji

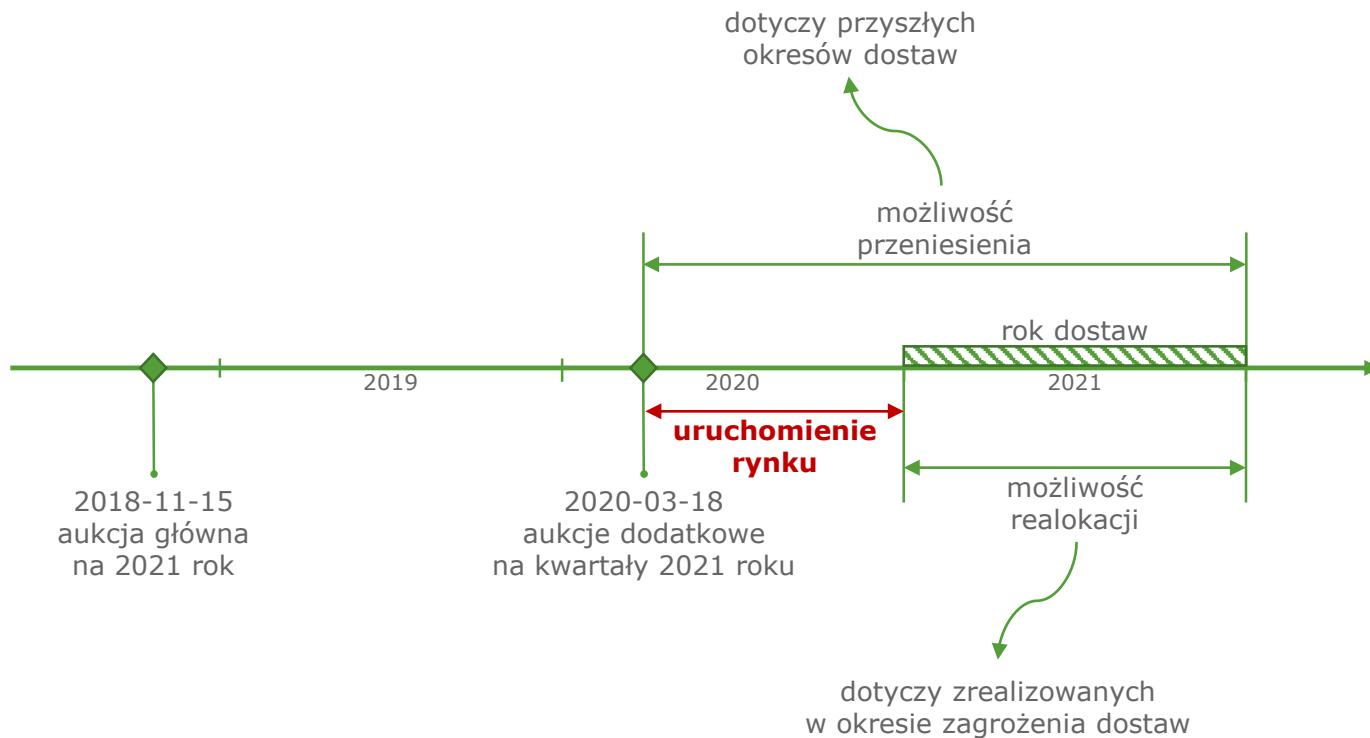
* W niniejszej prezentacji posługujemy się następującą terminologią:

- przeniesienie (w ustawie o rynku mocy: obrót wtórny obowiązkiem mocowym) oraz
- realokacja (w ustawie o rynku mocy: realokacja wielkości wykonanego obowiązku mocowego)

Ramy ustawowe rynku wtórnego (2/2): szczegółowe wymogi dla przeniesienia i realokacji

PRZENIESIENIE	REALOKACJA
Dotyczy godzin szczytowych 7:00-22:00 przypadających w dni robocze	
Z dokładnością do 0,001 MW	
Z dokładnością do pełnej godziny	
Możliwe po zakończeniu <u>aukcji dodatkowych</u>	Możliwa po zakończeniu <u>okresu zagrożenia</u>
Zgłoszenie do rejestru PSE minimum <u>na dobę przed</u> rozpoczęciem okresu, którego dotyczą	Zgłoszenie do rejestru PSE <u>najpóźniej w 5. dniu</u> po zakończeniu okresu zagrożenia
Możliwe jedynie pomiędzy jednostkami <u>różnych</u> dostawców mocy	Możliwa również pomiędzy jednostkami <u>tego samego</u> dostawcy mocy
Przeniesienie obowiązku mocowego <u>nie zmienia wartości nominalnej</u> obowiązku mocowego (ustalonej na rynku pierwotnym stawki za jego wykonanie) Innymi słowy kupujący musi otrzymać informację o wartości nominalnej nabywanego obowiązku mocowego	<u>Wartość nominalna</u> obowiązku mocowego pozostaje <u>bez znaczenia</u> dla realokacji

Przedział czasowy na uruchomienie zorganizowanego wtórnego rynku mocy

Koncepcja zorganizowanego rynku wtórnego

Gdzie prowadzić obrót? – prezentacja koncepcji Platformy usług infrastrukturalnych

1. Brak możliwości uruchomienia zorganizowanego rynku wtórnego na RTG, OTF lub RIF w obecnym stanie regulacyjno-prawnym
2. Analiza kierunków nowelizacji przepisów prawa wskazała Platformę usług infrastrukturalnych jako rekomendowane miejsce do uruchomienia zorganizowanego rynku wtórnego
3. Platforma usług infrastrukturalnych będzie miejscem obrotu prawami lub obowiązkami z tytułu usług świadczonych w relacji pomiędzy operatorem, a użytkownikiem systemu, np. platformą wymiany na rynku wtórnym
4. O Platformie usług infrastrukturalnych:
 - a. Nie funkcjonuje w obecnym stanie prawnym
 - b. To wyodrębniony rodzaj działalności TGE podlegający odrębnej regulacji w ustawie o giełdach towarowych
5. Podstawowe cechy Platformy usług infrastrukturalnych:
 - a. Możliwość opracowania zasad działania platformy od podstaw, w tym ograniczenia wymogów formalnych
 - b. Dowolność w zakresie regulowania zasad członkostwa
 - c. Dowolność w zakresie modelowania procesu obrotu i rozliczeń

Przeniesienie – specyfikacja instrumentu

Przedmiot obrotu	Przeniesienie obowiązku mocowego
Nominał instrumentu	Iloczyn 1 kW oraz liczby godzin trwania przenoszonego obowiązku mocowego
Kurs	Wyrażony jako PLN/kW/h z dokładnością do 1 grosza Rozróżnić należy przepływy pieniężne wynikające z: 1. Wartości nominalnej obowiązku mocowego – relacja uczestnika rynku z Zarządcą Rozliczeń 2. Przeniesienia obowiązku mocowego – relacja pomiędzy uczestnikami rynku Nie przesądzono o docelowym modelu kwotowań (cena przeniesienia lub suma ceny przeniesienia oraz wartości nominalnej)
Zakres cen	Brak ograniczeń
Wartość kontraktu (część rozliczana)	Iloczyn Kursu (cena przeniesienia) i Nominału instrumentu
Jednostka notowania	1 instrument (1 kW przez liczbę godzin trwania obowiązku mocowego)
System notowań	1. Notowania ciągłe 2. Kurs jednolity 3. Aukcja kupna 4. Aukcja sprzedaży
Zabezpieczenie	Limit transakcyjny
Rozliczenie	Całościowe, jednorazowe rozliczenie Wartości kontraktu (część rozliczana)
Waluta rozliczenia	PLN
Data rozrachunku	Dni robocze, w terminie +2 od potwierdzenia transakcji przez PSE
Instrumenty w obrocie (T – dzień obrotu)	1. Seria 10 instrumentów dziennych począwszy od T+2 2. Do dyskusji instrumenty na T+1 (pojedyncze godziny) 3. Do dyskusji instrumenty o dłuższym okresie wykonania

Realokacja – specyfikacja instrumentu

Przedmiot obrotu	Realokacja obowiązku mocowego
Nominał instrumentu	Iloczyn 1 kW oraz 1 h
Kurs	Wyrażony jako PLN/kW/h z dokładnością do 1 grosza
Zakres cen	Brak ograniczeń
Wartość kontraktu	Iloczyn Kursu i Nominału instrumentu
Jednostka notowania	1 instrument (1 kW przez 1 h)
System notowań	1. Notowania ciągłe 2. Kurs jednolity 3. Aukcja kupna 4. Aukcja sprzedaży
Zabezpieczenie	Limit transakcyjny
Rozliczenie	Całościowe, jednorazowe rozliczenie Wartości kontraktu
Waluta rozliczenia	PLN
Data rozrachunku	Dni robocze, w terminie +2 od potwierdzenia transakcji przez PSE
Instrumenty w obrocie	Seria instrumentów właściwych dla poszczególnych godzin pięciodniowego terminu zgłaszania dokonanej realokacji

Zagadnienia do realizacji w ramach prac nad uruchomieniem zorganizowanego rynku wtórnego

1. Wypracowanie finalnego modelu funkcjonowania zorganizowanego rynku wtórnego
2. Prewalidacja zleceń (rozumiana jako weryfikacja przesłanek dających podstawę PSE do odrzucenia zawartej na rynku wtórnym transakcji na odpowiednio wczesnym etapie)
3. Zgłaszanie transakcji do rejestru PSE, w tym dochowanie anonimowości
4. Nowelizacja przepisów prawa
5. Dostosowanie systemów IT

Dziękuję za uwagę

Kontakt:

tomasz.nikodem@tge.pl
+48 22 341 99 88

